

Téma

Sociální služby, sociální bydlení
/ str. 1-3, 5-6

Událost

**Ohlédnutí za krajskými
shromážděními / str. 4**

Názor

**Vysokorychlostní internet pro
venkov / str. 7**

Úvodník

Pomozme zamezit byznysu s chudobou

Místopředseda Radim Sršeň vnímá sociální bydlení jako příležitost pro obce

*Vážení přátelé,
při rozhodování o vizi budoucnosti našeho venkova a potažmo naší organizace se prakticky vždy střetnou dva směry. Ten první znamená oprostít obce od nejrůznějších – a třeba dodat, že často i nadbytečných – povinností a udělat výkon funkce starosty jaksi snadnějším.*

Často slýcháváme argumenty, že starostové neumí vykonávat veřejnou správu, nejsou k tomu způsobilí a vytvářejí mnoho chyb. Od této rétoriky je jen krok k debatě o tom, které pravomoci starostům, potažmo malým obcím odebrat, nejlépe ve prospěch státu, větších měst, pověřených obcí či dokonce svazků obcí.

Druhým přístupem, a chci zdůraznit, že našemu sdružení bližším, je úsilí o co nejsilnější postavení malých obcí. Této pozice nelze dosáhnout jen neustálým „pumpováním“ prostředků z rozpočtového určení daní, ale také „neuhýbáním“ před zodpovědností a připraveností k výkonu nejrůznějších činností, které bychom mohli jednoduše nazvat veřejná služba občanům.

V posledních dnech se v této souvislosti nejvíce diskutuje o roli obcí v oblasti zajišťování sociálního bydlení. Asi každý z nás si všiml, že právě z bydlení sociálně slabších skupin obyvatel se v posledních letech stal výnosný

byznys s chudobou a obrovská černá díra, ve které skončí z našich daní více než 12 miliard korun ročně. Je neskutečné, že i navzdory předvolebním slibům všech stran vládní koalice toto perpetuum mobile stále funguje a od minulého roku jsou do tohoto „nesystémového systému“ alibisticky zataženy i naše obce. Bez znalosti konkrétních částek podpory a osudů lidí máme schvalovat bíanco šek příspěvku na bydlení v sociálních ubytovnách v našich obcích, který se liší i v rámci jedné ubytovací kapacity o desítky procent v závislosti na lobbingu „(a)sociálních byznysmenů“ vůči pobočce úřadu práce, která jej přiděluje, aniž by se s těmito lidmi jakkoli pracovalo ve snaze vysvobodit je z bludného kruhu jejich životních osudů.

„Vítám záměr nového zákona o sociálním bydlení“

I proto vítám záměr ministerstva práce o přijetí nového zákona o sociálním bydlení, jež by tyto prostředky postupně přesměroval přímo obcím, které by v horizontu několika let mohly více a systematictěji začít využívat své kapacity, které v oblasti bydlení mají, nebo budou mít. Ročně takto mají být vynakládány přibližně 3 miliardy korun na obnovu obecního bytového fondu ze státního rozpočtu a další prostředky poskytnou evropské fondy. Jednou z prvních vlašovek je i běžící výzva na „sociální bydlení“ z IROP. Jednou z podmínek pro poskytnutí dotace na zřízení sociálního bydlení má být participace obce na programu sociální prevence a řešení nepříznivé životní situace občanů. V této souvislosti se tak jeví optimální spojit v jednom objektu například sociální bydlení s komunitním centrem.

SMS ČR je partnerem v rámci přípravy nového zákona o sociálním bydlení na nejrůznějších platformách. Naším cílem je, aby z hlediska podmínek i následné administrativy byl co nejjednodušší a nejflexibilnější, tedy přijatelný i pro nejmenší obce. Zákon samotný i podmín-

ky výzev IROP po našich zásazích nakonec doznaly změn příznivých pro venkov. Vstoupit v účinnost by zákon o sociálním bydlení měl dle předpokladů 1. října 2017 a povinnost obcí zajišťovat sociální bydlení se očekává nejdříve po dvou letech od nabytí účinnosti, tedy na podzim 2019. Neznamená to však, že by každá obec musela začít překotně stavět sociální byty, pakliže nedisponuje vlastními dostupnými byty. Zákon totiž obsahuje mechanismy, za kterých se obce mohou z této povinnosti vyvinut a v jednání je dosáhnout pro nejmenší obce maximum výjimek. Nezoufejme tedy nad další zákonnou povinností, která se na nás valí, berme ji spíše jako příležitost a ukažme, že právě obce na té nejnižší úrovni umí veřejnou správu a službu občanům nejefektivněji a především také nejvyšší kvalitněji provádět.

Dovolte, abych Vám jménem SMS ČR moc poděkoval za Vaši spolupráci v úsilí za lepší venkov a popřál krásné léto a vydařené dovolené, na kterých si odpočinete od každodenních starostovských starostí a načerpáte spoustu energie do druhé poloviny volebního období!

Ing. Radim Sršeň, Ph.D.
1. místopředseda SMS ČR

V letních měsících se uskuteční

Zasedání Pracovní skupiny SMS ČR pro sociální záležitosti obcí.

datum: 11. srpna 2016

místo: Praha

témata jednání: veřejné opatrovnictví, sociální bydlení, veřejně prospěšné práce, sociální podnikání a další.

Zájem o účast prosím zašlete na email: tajemnik@smscr.cz

Sociální služby a sociální práce

Jaké jsou možnosti obcí v sociální službě občanům? Následující stať napoví...

Do popředí veřejného zájmu se na základě světového dění i mediálních kauz stále více dostávají otázky bezpečí, ochrany před sociálně patologickými jevy a sociální ekologie prostředí, v němž žijeme. Ve všech těchto oblastech je nezastupitelná role sociální práce, ať již zprostředkovaná sociálními službami, nebo poskytovaná přímo sociálními pracovníky ve veřejné správě.

Kdo je sociální pracovník a co je obsahem jeho práce?

Sociální práce podporuje sociální změnu, řešení problémů v mezilidských vztazích. Sociální práce se ve svých různých formách zaměřuje na rozmanité, komplexní vztahy mezi lidmi a jejich prostředím. Reaguje na krize a akutní situace stejně jako na každodenní osobní a společenské problémy.

Sociální pracovník vykonává činnosti sociální práce v praxi, např. sociální šetření, sociální agendy (řešení hmotné nouze či sociálně právních problémů v zařízeních sociální péče), sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, monitoring a poskytování krizové pomoci, sociální poradenství a sociální rehabilitaci.

Jaká je role obcí v procesu poskytování sociálních služeb?

Ač by se mohlo zdát, že obec je jen malou součástí systému sociálních služeb, v němž dominují neziskové organizace jako poskytovatelé a kraje jako zřizovatelé a plánovači, opak je pravdou. Obec je instituce, která kromě toho, že označuje určité území, umožňuje svým občanům činit určité úkony ve prospěch jich samých způsobem, který si oni sami stanoví. Mohou tak například zřizovat sociální služby. Obce jsou zřizovateli více než 320 sociálních služeb. 77 % z nich tvoří pečovatelská služba, což je zároveň čtvrtina všech registrovaných poskytovatelů tohoto druhu služby. Dále se jedná o několik služeb azylových domů, terénních programů a odlehčovacích služeb. Kromě zřizovaných sociálních služeb má obec dobrý přehled i o ostatních sociálních službách na svém území, což úzce souvisí s komunitním plánováním.

Obce však v sociální oblasti nemají jen roli jednoho z možných zřizovatelů sociálních služeb, jsou současně jedním z hlavních subjektů při střednědobém plánování rozvoje sociálních služeb. Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, mají obce spolupracovat s kraji a podílet se na utváření krajské sítě sociálních služeb. V tomto ohledu je tedy klíčová jejich kompetence

zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb na svém území [§ 94, písm. a) zmíněného zákona]. Znalost potřeb, ale i možností jejich uspokojování jak prostřednictvím sociálních služeb, tak z hlediska dostupných finančních a personálních zdrojů pak samozřejmě obcím dává jednoznačné argumenty a podložené údaje, které obce poskytují krajům, a na jejichž základě mohou s kraji jednat.

Přestože podle citovaného zákona obce - na rozdíl od krajů - nemají povinnost zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb, mnohé z nich, např. v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností, dobrovolných svazků obcí či MAS, zpracovávají vlastní střednědobé (komunitní) plány rozvoje sociálních služeb, což napomáhá zmapování situace v jejich poskytování, promyšlení toho, jaké služby obce chtějí podporovat, jak mohou v zajištění služeb pro své občany spolupracovat a jaké existující potřeby jejich občanů mohou být prostřednictvím sociálních služeb uspokojovány.

Pro posílení aktivit obcí v plánování sociálních služeb MPSV aktuálně připravuje v rámci Operačního programu Zaměstnanost další v ýzev, která bude zaměřena na celou škálu činností nezbytných pro vytvoření a vyhodnocení střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, a to při zapojení zástupců obcí, poskytovatelů sociálních služeb a jejich uživatelů. Výzva by měla být vyhlášena na podzim letošního roku.

Spolufinancování sociálních služeb obcemi umožňuje stabilizaci sítě sociálních služeb

Ve vztahu k obcím MPSV v připravované novele zákona o sociálních službách navrhuje změnu dotýkající se financování sociálních služeb ze strany obcí, totiž že by se obce měly podílet na spolufinancování služeb, které jsou zajišťovány (i pro jejich občany) v rámci krajské sítě sociálních služeb (podíl obcí na financování sociálních služeb je již dnes nezanedbatelný). V nynějším znění zákona je sice stanovena povinnost obcí „spoluvytvářet podmínky pro zajištění potřeb osob na území obce“, je však nutné specifikovat, že se jedná především o podíl na financování sociálních služeb zařazených do krajské sítě sociálních služeb. Proto je žádoucí toto v zákoně v obecné rovině zakotvit (přestože konkrétní dohoda o míře spolufinancování a o tom, které služby budou spolufinancovány z obecních zdrojů, je vždy mezi krajem – jakožto tvůrcem krajské

sítě – a jednotlivými obcemi).

Pro posílení spolupráce obcí navzájem a obcí a krajů v plánování a zajišťování sociálních služeb MPSV hodlá v rámci svého systémového projektu mimo jiné rovněž prověřit a navrhnout způsoby spolupráce obcí navzájem a s kraji v návaznosti na § 94 a § 95 zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. MPSV již oslovilo SMS ČR za účelem zapojení zástupců obcí do zmíněné aktivity, což se setkalo s vstřícnou odezvou. Jakmile bude projekt zahájen, dojde v tomto ohledu ke konkrétnější domluvě o způsobu spolupráce mezi MPSV a SMS ČR.

Sociální práce na obecním úřadu – praktický nástroj i informační zdroj

Kromě komplexu služeb sociální péče (často zřizovaných právě obcemi) se stává prioritou obcí řešit nepříznivou sociální situaci osob ohrožených sociálním vyloučením, a to především v sociálně vyloučených lokalitách. Včasná intervence je nesmírně důležitá, aby se zamezilo rozvoji a prohlubování problému, neřešení problémů přinese o to větší těžkosti v budoucnosti. Jedním z nástrojů jsou sociální služby, především terénní programy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a další preventivní služby. Základem úspěchu na poli sociálního začleňování je jednotný přístup obce, poskytovatelů sociálních služeb a dalších veřejných institucí. Koordinátorem spolupráce všech těchto subjektů by měla být právě obec, která díky svým vlastním sociálním pracovníkům při obecním úřadu disponuje širokou škálou metod a nástrojů pro prevenci, popř. řešení sociální nestability jednotlivých občanů, rodin nebo celých komunit.

Realizovat činnosti sociální práce na obecních úřadech s rozšířenou působností a krajských úřadech ukládají jako povinnost §§ 92, 93, 93a a 94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení §§ 7, 63, 64 a 65 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů navíc ukládají tuto povinnost i pověřeným obecním úřadům. Do účinnosti zákona č. 254/2014 Sb., novely zákona

č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v roce 2015, byly náklady na činnosti sociální práce úřadů hrazeny pouze z příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti poskytovaného Ministerstvem vnitra. V objemu prostředků Ministerstva vnitra je v příspěvku na základní působnost i nadále zahrnut výkon sociální práce při obecních úřadech, výše příspěvku jednotlivým úřadům meziročně v souvislosti s novelou zákona o sociálních službách v žádném případě nepoklesla, naopak v mnoha případech mírně stoupá. MPSV navíc poskytuje od roku 2015 příspěvek na výkon sociální práce s cílem podpořit výkon sociální práce finančními prostředky, které jsou přidělovány nad rámec příspěvku na výkon státní správy v přenesené působnosti.

Základním cílem sociální práce na obecním úřadu je zajištění, respektive podpora „sociálního fungování“ klienta (jednotlivce, skupiny, komunity) v životě obce, nebo ke změně obojího. Základní rolí sociálních pracovníků je udržet rovnováhu ve vztahu klient a obec (prostředí). Intervence sociálního pracovníka při porušení rovnováhy může směřovat jak ke změně u klienta, tak ke změně života v obci. Sociální pracovník by měl svoji činnost vykonávat hlavně v přirozeném prostředí klientely, nikoli ambulantly).

Sociální pracovníci obecního úřadu mají povinnost mít připravenou síť pro řešení všech typů sociálních problémů/událostí. Metody k tvorbě sítě jsou např. tvorba pracovních skupin, organizace kulatých stolů, případových konferencí atd. Pouze pokud mají sociální pracovníci obecního úřadu nastavené síť pro řešení všech typů so-

ciálních problémů, které mají v náplni své pracovní činnosti, lze do těchto sítí napojit klienta. Předpokladem je dokonalá znalost subjektů začleněných v síti a nastavení jejich spolupráce na partnerském principu. Důležitou sítí jsou pro sociální pracovníky na obecních úřadech rovněž kontakty v rámci úřadu/odboru. Častá je například spolupráce v oblasti sociálně právní ochrany dětí, při níž sociální pracovník SPOD vyhodnotí, že s cílem zachování dítěte v rodině je potřeba rodičům nabídnout pomoc sociálního pracovníka, což by mohlo napomoci zkvalitnění péče o dítě. Běžná je rovněž spolupráce mimo obor sociální práce, např. v oblasti vyjednávání splátkových kalendářů na svozu odpadu aj. Sociální práce na obecních úřadech dle výše zmíněných norem nepodléhá správnímu řízení. V procesu realizace sociální práce na obecních úřadech se nevydává žádné správní rozhodnutí. Sociální práce na obecních úřadech není výkonem úřednické moci.

Obce a sociální prevence

Pracovníkem obce s rozšířenou působností, který se zabývá problematikou sociální prevence, je tzv. sociální kurátor, specializovaný sociální pracovník (§ 92 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů]. V koncepční rovině je to pozice manažera prevence kriminality. V případě, že je v obci zřízena samostatná funkce koordinátora služeb sociální prevence, přechází na něj realizace veškerých koordinačních činností a koordinátor vytváří sociálnímu kurátorovi podmínky, za kterých realizuje přímou prá-

ci s klientem.

Tento způsob sociální práce je zaměřen na předcházení vzniku sekundárních problémů spojených s uvězněním a zejména rizikem recidivy. V širším kontextu některé obce přijímají opatření i v samostatné působnosti, například se snaží podle svých možností podílet na zřizování a provozování sociálních ubytoven, sociálních bytů nebo v rámci grantového řízení podporují projekty zaměřené na prevenci kriminality. Bohužel v praxi někdy dochází k podceňování této úlohy sociálních pracovníků – sociálních kurátorů. Zejména se projevuje v neochotě tyto pracovníky vyslat přímo za klienty do věznic či ústavních zařízení, přičemž tato činnost sociální práce je mnohdy zásadní a velmi ovlivňující znovuzачlenění klienta do společnosti a je velmi důležitá k předcházení dalšímu sociálnímu propadu jednotlivce. Je naopak nezbytné podporovat tyto činnosti sociální práce, které zásadně zmírňují negativní sociální jevy u této skupiny klientů, nebo dokonce zabrání jejich vzniku.

Slovo na závěr...

Včasně zahájená sociální práce má pozitivní vliv nejen na klienta, ale i na jeho okolí - klient se dříve adaptuje a zapojí zpět do společnosti. A tato situace je přínosem i pro obec.

Mgr. Alžběta Šustková a kolektiv autorů (Mgr. et Bc. Veronika Burešová, Mgr. Eva Heisslerová, Mgr. Ilona Kolářová, PhDr. Vladana Vasková), Ministerstvo práce a sociálních věcí

3 otázky pro ...

Ing. Michaela Roubíčková, Ph.D., starostka obce Vřesina (Moravskoslezský kraj)

Vaše obec leží v Moravskoslezském kraji, týká se i Vás problém sociálního vyloučení a sociálního bydlení? Jak se projevuje chudoba a sociální vyloučení u Vás v obci?

Vřesina je sice přímým sousedem Ostravy, dokonce dvou městských obvodů – Poruby a Krásného Pole, ale problém sociálního vyloučení se konkrétně naší obce týká „jen okrajově“. Všichni naši občané žijí v rodinných domech, na území obce nemáme ubytovnu, noclehárnu ani azylový dům. Ale nemáme bohužel ani bytový fond. Což vidím do budoucna jako velký nedostatek pro stále se zvětšující cílovou skupinu seniorů.

Uvažujete o podání projektu na zřízení nebo rekonstrukci sociálních bytů z aktuální výzvy z IROP?

Naše obec nedávno zakoupila objekt bývalé Jednoty a tím se počet starších obecních budov rozrostl na tři. Rada obce se společně s občany prostřednictvím ankety a kulatého stolu od té doby intenzivně zabývá, jak s těmito objekty naložit a zda zcela nezměnit jejich původní způsob využití. A jedním

z našich záměrů je vybudování bytů pro muže a ženy v seniorském věku, což je jedna z cílových skupin sociálního bydlení. Bohužel specifická pravidla pro žadatele a příjemce naznačují, že pro tento typ seniorského bydlení, který máme na mysli my, zřejmě nebude IROP možné využít. Řada starších občanů zůstává po úmrtí partnera sama v rodinném domě a není schopna ani finančně a často ani fyzicky tuto situaci zvládnout. Avšak dle pravidel IROP nájemní smlouva na sociální bydlení může být uzavřena s osobou z cílové skupiny, která není v ekonomicky produktivním věku, tedy 65 let a výše, když minimálně dalších 50 procent členů, užívajících domácnost, je v ekonomicky produktivním věku. Nicméně dlouhodobě o tento typ projektu máme zájem.

Nedávno jste byla zvolena místopředsedkyní SMS ČR Moravskoslezského kraje, tudíž před Vámi stojí i některé nové úkoly, jaké problémy obce ve Vašem kraji řeší?

Domnívám se, že obce v našem kraji řeší prakticky stejné problémy jako v celé re-

publice. A není jich málo. Takže mým cílem určitě bude snažit se zjednodušit „život“ obcím, jejich starostům a zaměstnancům se současným pozitivním vlivem na zkvalitnění života občanů.

Obce očekávají nový RUD

V prvním pololetí letošního roku proběhlo 13 krajských shromáždění

Prvních šest měsíců roku 2016 se setkali starostové všech krajů České republiky na svých krajských shromážděních. Kromě formálních povinností, kterými jsou například doplňující volby vedení, se na akcích vzdělávalo, ale především živě diskutovalo.

Základním momentem většiny setkání starostů byla diskuse nad příjmy obcí. Jedná se o hlavní téma SMS ČR, vyjednávané s ministerstvem financí i s některými reprezentacemi krajů. Jak na mnoha shromážděních zdůrazňoval předseda Stanislav Polčák, loňské rozhodnutí zákonodárců o posílení příjmů krajů bez navrácení příjmů z DPH obcím, nesmí znamenat konec úsilí o sjednání nápravy. Obce mají prozatím jisté mírné navýšení příjmů z DPH vyplývající z poslední novely RUD, kdy se z navýšení podílu na DPH obcím přiznává podle různých odhadů necelá 1 miliarda korun. V současnosti jsou ve hře některé nové návrhy změny RUD, které vesměs obcím navrhuji přidat až 8 miliard korun s účinností od roku 2018. V nejbližších týdnech naše sdružení rozhodne, jakým způsobem jeden z těchto návrhů podpořit tak, aby byl skutečně schválen.

V diskusích na shromážděních dále zaznívalo mnoho podnětů k otázce rušení pošt a zavádění modelu Pošta Partner. Naše sdružení požaduje, aby převody pošt pod jiné provozovatele běžely striktně na bázi dobrovolnosti. Je velkým úspěchem našich vyjednávačů, že nakonec vstoupila v platnost novelizovaná vyhláška ČTÚ, která fixuje prakticky všechny pošty v ČR v obcích, ve kterých se k 1. červenci reálně nacházejí.

Předseda Stanislav Polčák často zmiňoval také otázku připravovaného zákona o odpadech. Podle statistik EU je Česká

Vizovice
(Zlínský kraj)

republika šestá nejlépe třídící země s dobře fungujícím modelem odpadového hospodářství. Zákazem skládkování neseparovaného komunálního odpadu k roku 2024 tak předbíháme požadavek EU o celých 6 let. I proto SMS ČR tento předpis opakovaně připomínkuje.

Velmi živě probíraným bodem krajských setkání bylo také téma sociálního bydlení. O tom však pojednává samostatný příspěvek.

Závěrem si dovoluji poblahopřát nově zvoleným členům krajských předsednictev,

kteří volbou získali také členství v Radě SMS ČR, jejich jména naleznete v příložené tabulce. V krajích se však do vedení dostali i další starostky a starostové, specialisté v jednotlivých tématech a zástupci různých regionů. Cílem je vytvořit pro každý kraj samostatnou skupinu osobností s odhodláním pomáhat při řešení společných problémů.

Tomáš Chmela
tajemník SMS ČR

Krajské shromáždění	Jméno	Obec	Funkce
Jihomoravský kraj	Jozef Pavlík	Březi u Mikulova	krajský předseda
Jihomoravský kraj	Ing. Antonín Okénka	Nová Lhota	krajský 1. místopředseda
Karlovarský kraj	Miroslav Stropek	Bukovany	krajský 1. místopředseda
Liberecký kraj	Jiří Černý	Zlatá Olešnice	krajský předseda
Moravskoslezský kraj	Ing. Michaela Roubíčková, Ph.D.	Vřesina	krajská místopředsedkyně
Pardubický kraj	Ing. Tomáš Dubský	Vysočina	krajský 1. místopředseda

Ústí nad Labem
(Ústecký kraj)

Poustka
(Karlovarský kraj)

Bransouze
(Kraj Vysočina)

Nový zákon o sociálním bydlení

Příprava legislativních změn a další novinky v oblasti sociálního bydlení

Ministerstvo práce a sociálních věcí připravuje v současné době se svými spolupugestory Ministerstvem pro místní rozvoj a ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jiřím Dienstbierem zákon o sociálním bydlení. Zákon má přinést jasnou definici, co je a co není sociální bydlení, oprávněné cílové skupiny, poskytovatele sociálního bydlení a možnosti pro financování. Zákon se zaměřuje i na úpravu systému dávek na bydlení. Do legislativního procesu vstoupí v létě tohoto roku.

K čemu je zákon o sociálním bydlení?

Sociální bydlení je pojato jako nájemní bydlení pro držitele rozhodnutí o podpoře ze systému sociálního bydlení. Jde o lidi, kteří jsou bez bydlení – tedy žijí na ulici, v azylových domech nebo noclehárnách, ale především se jedná o domácnosti, které vynakládají více jak 40% svých příjmů na bydlení a nezbyvá jim více jak 1,6 násobek životního minima po odečtení nákladů na bydlení. Typicky se může jednat o domácnosti osamělých senierek a seniorů, rodiny samoživitelek a samoživitelů, lidí se zdravotním postižením nebo rodiny s malými dětmi.

Sociální bydlení má být poskytováno především formou sociálních a dostupných bytů. Obojí jsou kolaudované byty, zákon pro ně rovněž stanoví minimální standardy. To neznamená, že budou mít vyšší kvalitu, než jakou určuje zákon obecně. Cílem je, aby byl omezen obchod s chudobou a finanční prostředky státu směřovaly do kvalitního bydlení a byly využívány ve prospěch rozvoje území a komunity. V sociálních bytech bude povinná sociální práce. Lidé, kteří v nich budou žít, budou spolu se sociálními pracovníky vytvářet plán individuální podpory. V dostupných bytech bude sociální práce dobrovolně volitelná.

Hlavními poskytovateli sociálního bydlení jsou obce. Těm zákon přináší posílení kompetencí při rozhodování o rozmístění sociálního bydlení a samotných poskytovatelích sociálního bydlení. Sociální či dostupné byty mohou nabízet obce v rámci vlastního bytového fondu nebo spolupracovat se soukromými majiteli bytů či neziskovými organizacemi. Zákon počítá rovněž s tím, že stát musí na sociální bydlení finančně přispívat.

Investice na bydlení a zákon o sociálním bydlení

Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025 uvádí, že optimálně by měly být zajištěny finanční prostředky na výkon sociální práce (1, 4 miliardy Kč ročně) a 3 miliardy korun ročně na investiční a provozní dotace. Konkrétní podoba investičních prostředků a způsobu jejich poskytování bude řešena až po schválení zákona o sociálním bydlení. Příjemci by měly být obce a finance by měly být určeny na rekonstrukce, pořízení bytů či novou výstavbu. První dotace na sociální bydlení budou vypsány až po schválení zákona o sociálním bydlení.

Projekt Sociální bydlení v České republice

Ministerstvo práce a sociálních věcí si uvědomuje, že sociální bydlení je pro řadu obcí velmi důležitým tématem. Obce mají zájem sociální byty poskytovat a hledají podporu u ministerstva. Proto vzniká systémový projekt zaměřený na rozvoj systému sociálního bydlení v České republice založený na Koncepci sociálního bydlení. Proto bude i vyhlášena specifická výzva zaměřená na pilotování systému navrženém v Koncepci. Obce měly v průběhu května a června možnost se hlásit k účasti ve specifické výzvě. Ta bude pro úspěšné obce bude vyhlášena v září 2016. Informace budou dostupné na <http://www.mpsv.cz/cs/20559>.

Integrovaný regionální operační program a sociální bydlení

3. června 2016 Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlásilo dvě výzvy (34 a 35) zaměřené

na sociální bydlení pro oblasti se sociálně vyloučenými lokalitami i mimo ně. Podpora je zaměřena na pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Sociální bydlení musí splňovat parametry stanovené pro IROP uvedené ve specifických pravidlech výzvy. Sociální byt se základním vybavením je určen pro osoby, které v důsledku nepříznivých životních okolností nemají přístup k bydlení, a jsou schopné plnit povinnosti vyplývající z nájemního vztahu. Projekty budou realizovány na celém území ČR mimo území hl. m. Prahy. Celková alokace výzvy č. 34 (ERDF + SR) je 320 294 118 Kč a celková alokace výzvy č. 35 (ERDF + SR) je 747 352 941 Kč. Žádost o podporu byla zpřístupněna 13. 6. 2016, zahájení příjmu žádostí o podporu je od 20. 6. 2016 a ukončení jejich příjmu je stanoveno na 27. 12. 2016.

Více na:

<http://goo.gl/SLxS12>

VÝZVA č. 34 SOCIÁLNÍ BYDLENÍ NA WEBU DOTACEUJ.CZ

www.goo.gl/YMBIRh

VÝZVA č. 35 SOCIÁLNÍ BYDLENÍ PRO SVL NA WEBU DOTACEUJ.CZ

Linda Sokačová,
Ministerstvo práce a sociálních věcí

Sociální dimenze venkova: příběhy z obce

Teorii sociální práce dokreslují konkrétní příklady, našťastí s dobrým koncem

Níže uvedené příběhy shromáždil za svou dosavadní praxi starosta obce Vír v Kraji Vysočina Ladislav Stalmach. Dlužno podotknout, že typově se nejedná o nikterak výjimečné případy a mnoho starostů je v různých obměnách zažilo také. Společným jmenovatelem všech je neopatrnost, nedostatečné znalosti a kompetence řešit mezní životní situace, často s negativními zásahy dalších aktérů hraničící s trestnými činy. Důsledkem jsou pak exekuce, dluhové pastí, chudoba a hrozící sociální vyloučení. Není třeba vysvětlovat, že jednou z prvních osob, která se o závažných problémech svých občanů dozvídá, bývá starosta. Ačkoliv neexistuje žádné zákonné zmocnění vstupovat do těchto ryze individuálních problémů občanů v nouzi, právě obec velmi často podává pomocnou ruku. Pojďme se tedy podívat, jaké příběhy praxe skutečně přináší...

Jmenuji se Jan, je mi padesát let, bydlím v obecním bytě a jsem duševně nemocný. Odborně bychom mohli říct, že jsem omezený na svéprávnosti. Kdysi jsem pracoval v místním JZD, měl jsem vlastní byt a na nic jsem si nestěžoval. Pak jsem ale přišel o práci, to se odrazilo na mém psychickém zdraví a já jsem skončil v invalidním důchodu. V té době jsem si vypěstoval závislost na hracích automatech. Na tohoto „koníčka“ mi peníze z důchodu nestačily a tak jsem si začal půjčovat. Můj finanční poradce mi stále nabízel nové a nové velmi výhodné půjčky, často, i když jsem je nepotřeboval. Když už jsem nebyl schopen tyto půjčky splácet, koupil si ode mne byt za zlomek jeho ceny. Peníze mi nedal žádné, uhradil pouze dluhy, které jsem měl u něj...

O problémech pana Jana jsme se dozvěděli, když si přišel se svým vykutáleným poradcem ověřit podpisy na kupní smlouvě na byt. Ihned jsme začali jednat, ale zastavit prodej bytu jsme už nedokázali. Podali jsme trestní oznámení na kupujícího, který se jednoznačně dopustil podvodu, ale ten zameřel dalším podvodem stopy a pan Jan se stal ze dne na den bezdomovcem. Obec mu tedy nabídla provizorní bydlení a dále se zajímala o jeho osud. Z pozorování bylo patrné, že pan Jan nevládá běžné záležitosti. Například měl v bance velmi nevýhodně založené účty, které si běžně pořizují jen podnikatelé s milionovými obraty, pan Jan přitom měl jen malý invalidní důchod, se kterým vyšel i díky zbytečným bankovním poplatkům jen do půli měsíce. Když ho vážně pokousal pes, pan Jan nebyl schopen absolvovat léčbu a doma si

málem přivodil otravu krve. Tyto a další skutečnosti nás přiměly k tomu, že jsme k soudu podali návrh na omezení svéprávnosti. Tento návrh jsme podali se souhlasem pana Jana, kterému jsme vše vysvětlili a on s tím souhlasil. Řízení trvalo několik měsíců, opět jsme se setkali s různými paradoxy, jako tenkrát, když byl pan Jan vyzván, aby dorazil do sedmdesát kilometrů vzdáleného města za soudním znalcem v oboru psychiatrie. I když jsme soudnímu znalci telefonicky vysvětlovali, že pan Jan není schopen tuto cestu sám absolvovat, sám přijet odmítal.

V takových případech můžete věc uzavřít s tím, že systém špatně funguje a vy jste udělali, co jste mohli, nebo můžete udělat více, než k čemu vás nutí systém. My jsme tedy odvezli pana Jana na vyšetření, což stálo obec několik tisíc korun, které nám nikdo neuhradil. Přesto toho dnes nelitujeme. Stali jsme se opatrovníky pana Jana a začali jsme s ním soustavně pracovat. Zrevidovali jsme jeho finanční situaci, zrušili zbytečné účty v bance, rozpočítali jeho disponibilní hotovost na dny a začali jsme mu peníze vydávat každý den. Zpočátku se jednalo o osmdesát korun na den. Pořídili jsme mu obecní sociální byt o výměře 20 m² za nájemné osm set korun měsíčně a objednali jsme mu obědy u naší pečovatelské služby. Po několika letech jsme pana Jana zbavili všech dluhů, naspořili jsme mu finanční rezervu (říkáme tomu „na pohřeb“), vydáváme mu peníze týdně a již ve výši tisíc osm set korun, tj. téměř dvě stě šedesát korun na den!

Pan Jan nás takto zaměstnává již řadu let, ale domníváme se, že se nám povedlo velmi zkvalitnit jeden život, a dokonce cítíme i podporu a uznání od ostatních občanů obce.

Autor příspěvku starosta Ladislav Stalmach dlouhodobě řeší problematiku sociálně patologických jevů, sociálního vyloučení a sociálního bydlení. Na snímku s ministryní Michaelou Marksovou po jednání dne 1. července.

du. Párkrát jsem prosvihla splátku, ale věřitel mě při mých telefonických dotazech vždy uklidnil. Pak mi ale přišel dopis, že mám čtrnáct dnů na vyklizení domu. Po telefonu už se se mnou nikdo ne bavil a já nevěděla, co mám dělat.

Čtrnáct dnů je strašně krátká doba a skončila tenkrát dva dny před Štědrým dnem. Přijela parta stěhováků, naložili můj skromný majetek, zabili králíka, nechali si kanárka, dva psy uvázali u sloupu veřejného osvětlení a mne odvezli do jiné obce, kde mi zaplatili tři dny na ubytovně. Praktiky lichvářů jsou odsouzenihodné. Půjčují peníze lidem bez prověření jejich schopnosti splácet a spíše, než že by je tato schopnost nezajímala, doufají, že dlužníci nebudou moci splácet. V takových případech totiž vydělají mnohem více, než kdyby docházelo k řádnému splacení dluhu. Tak tomu bylo i u paní Růženy.

Jako představitel obce se obvykle tyto příběhy doslechnete. Zákon vás nečiní odpovědnými za špatné rozhodnutí dospělých lidí, které z nich udělá zcela nemajetné, zadlužené, vzhledem k vyššímu věku bez perspektivy. Pokud si ale dáte tu práci a pokusíte se alespoň částečně napravit důsledky nedokonalé legislativy, můžete dosáhnout jen kladných výsledků.

V případě paní Růženy a po seznámení s její finanční situací nabídla obec rozumné nájemné na ubytovně, citlivým jednáním ji přesvědčila k odevzdání jednoho ze psů (německý ovčák) do útulku.

Paní Růžena se postupně stala jakousi dobrou duší ubytovny, stará se zde o základní pořádek, dělá v podstatě domovníka. I v jiných ohledech se zařadila do dění v obci a tak její podzim života dopadl poněkud jinak, než jak jí ho nalinkovala svým jednáním nejmenovaná realitní společnost.

připravil Ladislav Stalmach
redakčně upraveno

Jmenuji se Růžena, je mi šedesát dva let, mám pejska a žiju pět let v obecní ubytovně. Poslechněte si, jak jsem se sem dostala. Většinu života jsem strávila v Praze, ale stále mne to táhlo na venkov. Pár let před důchodem a po rozvodu jsem tedy začala s přítelem spřádat plány na koupi domečku někde na vesnici. Peníze jsme sice neměli, ale realitka nám nabídla, že na bydlení nám půjčí. Koupili jsme si starší malý domeček v zapadlé vesničce a začali jsme se zabydlovat a opravovat. Později mne přítel opustil, ale já už si na vesnici našla přátele, takže můj život ubíhal celkem spokojeně. Jenže dluh jsem musela splácet z jediného důcho-

Venkov si zaslouží vysokorychlostní síť

V novém programovacím období je třeba podpořit zasiťování obcí internetem

Původním smyslem dotací přidělovaných EU byla pomoc slabším regionům a zaoštvávajícím oborům v rozvoji tak, aby se snížily ekonomické a sociální rozdíly. V minulém programovacím období se to v ČR trochu nepovedlo, značná část dotací byla přidělena zcela nesmyslně, posloužila hlavně silným hráčům. Vznikly tak golfové areály, hotely, apod., z nichž větší profit než veřejnost má úzká skupina majitelů. Ještě horší ale je fakt, že takto přidělené dotace značně pokřivily trh. Podnikatel, který investoval veškeré prostředky „ze svého“ má zcela jiné výrobní, nebo provozní náklady než podnikatel, jemuž významnou část prostředků uhradila dotace.

Malý příklad z východočeského kraje: v Choustníkove Hradišti vyrostla z evropských dotací zcela nová supermoderní pekárna. Příjemce dotace je ekonomicky velmi silná firma, která předtím na okolních i dalších polích postavila FVE – jejichž provoz je taktéž mohutně dotován. Chleba budou majitelé prodávat s větším ziskem, než ti, kteří museli investici uhradit ze svého. Několik menších pekáren to ekonomicky nezvládne a skončí. Ptám se – jaký profit z toho má veřejnost? Možná vznikne několik pracovních míst, jinde ale zaniknou.

Ve vyjádření pana ministra Mládka pro média několikrát zaznělo, že máli provideri, provozující převážně internetové síť WiFi, nemají velký zájem, aby byly přidělovány dotace na výstavbu vysokorychlostních sítí. Důvod je jasný – provozují fungující byznys a v mnohých případech si jsou vědomi svých limitů. Dotace nakonec většinou poslouží hlavně těm ekonomicky silnějším, kteří je následně z trhu vytlačí. Ve vleklé diskuzi, která se točí okolo plánované dotace pro vybudování vysokorychlostního internetu, několikrát zaznělo, že už je vše rozhodnuto a dotace nakonec dostanou jen ti nejsilnější. O2, prý kvůli tomu zřídila dceřinou společnost CETIN.

Připravované dotační tituly pro rozvoj vy-

sokorychlostního internetu bohužel nikde nezmiňují jako možného příjemce dotací municipality. Troufám si tvrdit, že obce by zajistily neefektivnější zhodnocení vložených prostředků, považujeme-li tedy za hlavní smysl dotací, zajistit rozvoj tam, kde by atraktivita pro ekonomicky jednající společnosti byla malá. Že vybudování sítí v těchto místech bude až na posledním místě, nám dokázali 3 majoritní operátoři českého mobilního telekomunikačního trhu v minulosti. Vždy nejdříve investovali do hustě obydlených míst, kde má investice daleko vyšší návratnost. Řídce obydlené oblasti jsou mnohdy velmi špatně pokryty dodnes. To je z jejich hlediska pochopitelné, nepochopitelné je ale vkládat veřejné peníze do projektů, které by vznikly i bez dotací.

Vyzývám pana ministra a vládu ČR, aby přehodnotila připravované schéma a alespoň část prostředků nabídla obcím. Ty mají jedinečnou šanci využít synergie při budování jiné infrastruktury a ušetřit tak nemalé prostředky například za výkopové práce. K tomuto kroku vybidla Evropská komise prostřednictvím prohlášení komisařky pro digitální agendu Neelie Kroes již před několika lety a naše vláda se k tomu v roce 2011 přihlásila schválením strategie Digitální Česko 2.0. Záměr bohužel zůstal jen na papíře.

Nenavrhuji, aby obce samy zajišťovaly provoz. Pokud ale budou majitelem této infrastruktury, měly by jedinečnou možnost vybrat si jednoho nebo více providerů, kteří budou provoz zajišťovat. To by vytvořilo konkurenční prostředí, které v případě, že provider vlastní infrastrukturu, nemůže nikdy vzniknout. Hlavní užitek by z toho měla veřejnost.

Jan Kopelent, starosta obce Blešno
(Královéhradecký kraj)

Poděkování:

Pan starosta Jan Kopelent, mimochodem neuvolněný, nakonec zastupuje naše sdružení na příslušných pracovních skupinách a výborech, které aktuálně běží pod hlavičkou ministerstva průmyslu a obchodu a pod NAKIT, s.p. Jsme rádi, že venkovský prostor má v tuto chvíli kvalitní reprezentaci s cílem vybojovat možnost zasiťování vysokorychlostním internetem v těch regionech, které se z důvodu nezájmu komerčních subjektů potýkají s nízkou konektivitou. Konkurenceschopnost regionů totiž spočívá právě v kvalitní infrastruktuře. Tyto vysoké nároky by neměly splňovat jen města a příměstské aglomerace, ale také odlehlejší oblasti.

Obce mají legislativní oporu pro zachování pošt

Po velmi dlouhé a komplikované přípravě od 1. července 2016 začíná platit a být účinná novelizace vyhlášky ČTÚ 464/2012 Sb. o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování. Pod tímto krkolomným názvem se skrývá základní dokument, který určuje, kde pošta má být povinně a kde ne.

Za nejdůležitější část lze považovat článek II (přechodné ustanovení), který doslova uvádí: „Při plnění poštovní povinnosti (§ 21 zákona o poštovních službách) drži-

telem poštovní licence podle čl. II bod 2 zákona č. 221/2012 Sb. v rozsahu podle § 14 vyhlášky č. 464/2012 Sb., ve znění účinném po dni účinnosti této vyhlášky, nesmí u pošt dojíít po dobu platnosti této poštovní licence ke zhoršení jejich dostupnosti a hustoty v obcích oproti stavu pošt ke dni účinnosti této vyhlášky.“ Ve stručnosti tak lze konstatovat, že tam, kde k 1. červenci 2016 byla v obci zřízena pošta, tam také musí i nadále fungovat – a to buď v podobě klasické pobočky České pošty, s.p. anebo v režimu „Pošta Part-

ner“, pokud se nalezne subjekt odhodlaný převzít provozování od České pošty s vysokou zodpovědností a veškerými smluvními podmínkami.

Novelizaci vyhlášky 464/2012 Sb. velmi vítáme. Jsme rádi, že více než půlroční snaha a konkrétní podpůrné kroky našeho sdružení vedly ke kladnému výsledku.

SMS ČR pomáhá hledat nové LEADr.y

Nově vzniklá soutěž mladým lidem otevírá brány komunální politiky

Naše sdružení se v letošním roce stalo partnerem soutěže Hledá se LEADr., kterou pro všechny mladé ve věku 17 až 25 let vyhlásila organizace Člověk v tísni. Více než 50 mladých lidí se přihlásilo se svými projekty, které měly za cíl zlepšit život v okolí svého bydliště. Soutěžící se zúčastnili sérii workshopů a konzultací s odborníky a učili se novým dovednostem pro své případné angažmá v politice. Také 1. místopředseda SMS ČR Radim Sršeň prezentoval soutěžícím své poznatky a zkušenosti z oblasti fungování samosprávy, hospodaření obcí a měst či strategického plánování. Kromě účasti na workshopu také zastupoval SMS ČR v hodnotící komisi, která vybrala 15 postupujících do dalšího kola. V druhém kole se soutěžící vydali řešit problémy obcí do terénu. Mladí lidé navštívili vybrané obce, které jsou členy našeho sdružení. Ve Vlachovicích řešil se soutěžící projekt komunitního centra pro seniory pan starosta Zdeněk Hověžák, místopředseda SMS ČR Jan Sedláček ve své obci Křižánky v rámci soutěžního klání pomáhal při zavedení modelu lokální měny, krajský předseda SMS ČR Jihočeského kraje Jiří Iral oživoval místní sociální zařízení pro seniory a starosta Dolních Studének Radim Sršeň společně se soutěžícím řešil problém chátajícího zámku, ve kterém je nyní ubytovna pro sociálně slabé. V dalších kolech soutěžící prošli řadou zkoušek a nástrah, které ověřili jejich předpoklady pro práci v kolek-

titivu, nebo pod časovým tlakem. Dva nejlepší soutěžící se utkali ve finálovém duelu pod vedením moderátora Václava Moravce, který otestoval jejich řečnické schopnosti a přesvědčovací dovednosti. Po hlasování diváků internetové televize Stream.cz, která záznamy soutěže vysílala, zvítězila Aneta Sklenářová, která svou praxi absolvovala u pana starosty Hověžáka ve Vlachovicích. Pan starosta hodnotil zapojení se do soutěže velmi pozitivně: „Soutěž se nám velice líbila. Na to, jak krátkou dobu měla soutěžící, ale vlastně i my, byl výsledek překvapivý. Vybrali jsme oblast sociálního bydlení, sociálních služeb a vlastně i rekonstrukci několika nemovitostí. Soutěžící Aneta Sklenářová se zadání ujala velice zodpovědně s osobitým nápadem a cílem. Vnesla do projektu nové prvky, se kterými měla zkušenost ze své dobrovolné činnosti. Bylo poznat na soutěžící, že nepracuje na něčem virtuálním, ale že hledala v zadání smysl a realitu. Ona našla cíl a projekt našel svého LEADRa.“ Vítězka získala 30 000 Kč na rozjezd svého projektu a také měsíční stáž v zahraničí. Jsme rádi, že jsme se mohli stát partnerem soutěže, kde mají mladí lidé zájem pracovat s konkrétními projekty, nápady a ideály. Jak zdůrazňuje místopředseda SMS ČR Radim Sršeň, „jde jim o obsah a ne jen o formu“. Věříme, že má význam podpořit tuto iniciativu právě kvůli těmto mladým, kterým dáváme šanci a možná i trochu jis-

kry a zápalu pro jejich práci v samosprávě. Tato slova zazněla i v diskusích, které jsme uvnitř našeho sdružení nad soutěží vedli. Podpora mladých lidí, inovací i neotřelých nápadů pro rozvoj venkova je naší dlouhodobou vlajkovou lodí.

LEADÁ SE LEADr.

Dovětek místopředsedy Radima Sršně

Od prvních kol, kdy jsem měl tu možnost sedět v porotě soutěže, byla Aneta mou horkou favoritkou a jsem rád, že to takto posoudili i diváci Streamu. V soutěži se objevila celá řada šikovných a zapálených mladých lidí, u kterých jednoznačně vítězil obsah nad formou, což nebývá u mladých lidí usilujících o vstup do politiky běžné. Zároveň si myslím, že soutěž tohoto typu může mladé aktivní lidi přivést k veřejné angažovanosti, komunální politice i politice obecně a zabránit vzestupu nebezpečných stran a hnutí typu slovenské strany Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko.

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 7.7.2016, 3/2016, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Grafické zpracování: Ing. Petr Machůl +420 776 160 680; Informační zpravodaj SMS ČR je výstupem projektu Společně pro udržitelný rozvoj venkova v roce 2016. Dotace na tento projekt byla poskytnuta ze zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj. Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archivy obcí, Tomáš Chmela.

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR